

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 14/10/97

Συνάντηση σήμερα στις 13.00 είχε, στο Μέγαρο Μαξίμου, ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκο Κληρίδη. Μετά από μια κατ' ιδίαν συνομιλία των δύο ανδρών, συνεχίστηκαν οι συνομιλίες με τη συμμετοχή των αντιπροσωπειών των δύο χωρών.

Από κυπριακής πλευράς μετείχαν ο Υπουργός Εξωτερικών Ιωάννης Κασουλίδης, ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος Μανώλης Χριστοφίδης, ο Υφυπουργός παρά τω Προέδρω Παντελής Κούρος, ο Πρέσβυς της Κύπρου στην Αθήνα Χαράλαμπος Χριστοφόρου και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Από ελληνικής πλευράς μετείχαν ο Υπουργός Εξωτερικών Θεόδωρος Πάγκαλος, ο Υφυπουργός Εξωτερικών Γιάννος Κρανιδιώτης, ο Πρέσβυς της Ελλάδος στην Κύπρο Κυριάκος Ροδουσάκης, ο Σύμβουλος του Πρωθυπουργού Νίκος Θέμελης και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Στις 14.20 ο Κύπριος Πρόεδρος και ο Έλληνας Πρωθυπουργός προέβησαν σε δηλώσεις προς τους δημοσιογράφους και απάντησαν σε ερωτήσεις τους.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, θα ήθελα να εκφράσω την ιδιαίτερη χαρά μου για την επίσκεψη του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ.Κληρίδη στην Αθήνα. Αυτή η επίσκεψη μας δίνει την ευκαιρία να ανταλλάξουμε τις απόψεις μας για την πορεία όλων των θεμάτων, που απασχολούν τις δύο χώρες.

Η τελευταία επίσκεψη του κ.Κληρίδη έγινε τον περασμένο Ιούλιο. Όπως ξέρετε, υπήρξαν δύο συναντήσεις μεταξύ της Κυπριακής κυβέρνησης και του κ.Ντενκτάς στη Ν.Υόρκη και στην Ελβετία, οι οποίες δεν έδωσαν ουσιώδη αποτελέσματα. Η τουρκική πλευρά εμφανίστηκε αδιάλλακτη, συνέχισε την τακτική της. Τακτική την οποία εξακολουθεί εδώ και πολύ χρόνο, ενώ θα περίμενε κανείς ότι μετά τις τελευταίες εξελίξεις, ιδίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η τουρκική πλευρά θα αναθεωρούσε τη στάση της.

Με την κυπριακή αντιπροσωπεία, σήμερα, επιβεβαιώσαμε και πάλι τους δύο πρωταρχικούς στόχους μας:

Ο πρώτος στόχος είναι η λύση του κυπριακού προβλήματος, σύμφωνα με τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών. Μία λύση, η οποία θα είναι δίκαιη και βιώσιμη.

Ο δεύτερος στόχος είναι να ενταχθεί η Κύπρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να προχωρήσει γρήγορα η ενταξιακή διαδικασία.

Παράλληλα, με τις προσπάθειές μας για την εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό πρόβλημα, συνεχίζουμε να υποστηρίζουμε την αμυντική

προπαρασκευή της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πιστεύουμε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία έχει το δικαίωμα να πάρει όλα εκείνα τα μέτρα, τα οποία είναι απαραίτητα για την άμυνά της. Τη στηρίζουμε σ' αυτό. Όπως, επίσης, επαναλάβαμε ότι ισχύει το δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου (το ενιαίο αμυντικό δόγμα) για τις σχέσεις μας με την Κυπριακή Δημοκρατία.

Αυτές τις μέρες -ξέρετε όλοι- διεξάγεται μια άσκηση στο χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι Ένοπλες Δυνάμεις έδειξαν ιδιαίτερη ικανότητα και θέλω να χαιρετήσω την ετοιμότητα, το θάρρος και την προσπάθεια που κατέβαλε η ελληνική αεροπορία απέναντι στις τουρκικές προκλήσεις.

Με την ευκαιρία, όμως, αυτή θέλω, επίσης, να πώ ότι δεν επιδιώκουμε την ένταση και την αντιπαράθεση με την Τουρκία. Εκείνο που επιδιώκουμε είναι η προστασία της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας των χωρών μας. Επαναλαμβάνουμε δε, ότι αν δεν καταγραφεί ουσιαστική πρόοδος στο Κυπριακό ή εάν δεν γίνουν αποδεκτές οι προτάσεις του Προέδρου Κληρίδη για τον σταδιακό αποπλισμό με στόχο την αποστρατικοποίηση του νησιού, θα έχουμε δυσκολίες. Και οι δυσκολίες αυτές θα πρέπει να αποτραπούν.

Εμείς είμαστε πρόθυμοι να επανεξετάσουμε τους αμυντικούς μας σχεδιασμούς, εφόσον οι προτάσεις του Προέδρου Κληρίδη, οι προτάσεις οι οποίες θα γίνουν στη συνέχεια των διαπραγματεύσεων, γίνουν δεκτές.

Τους επόμενους μήνες περιμένουμε σημαντικές εξελίξεις, κυρίως στο θέμα των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Κύπρου. Εμείς συζητήσαμε όλα τα προβλήματα που μπορούν να προκύψουν. Θα πρέπει και πάλι εδώ να τονίσω ότι η Τουρκία, εφόσον ενδιαφέρεται κι αυτή για την ευρωπαϊκή της πορεία, πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι χρειάζεται να κάνει αποφασιστικά βήματα και να συμμορφωθεί σ' αυτό το οποίο εμείς αποκαλούμε "ευρωπαϊκό κεκτημένο". Δεν μπορεί η Τουρκία να θέλει να είναι συνεργαζόμενη με την Ευρωπαϊκή Ένωση, να έχει ένα ιδιαίτερο καθεστώς σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και να μην αναγνωρίζει κανέναν από τους κανόνες εκείνους, οι οποίοι χαρακτηρίζουν την όλη πορεία και τις επιδιώξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Την εφαρμογή του Διεθνούς Δικαίου, των Διεθνών Συνθηκών, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και σ' αυτό το σημείο θέλω και πάλι να επαναλάβω ότι δεν θα μπορέσει να υπάρξει οριστική ομαλοποίηση των σχέσεων Ελλάδος-Τουρκίας, χωρίς δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού.

Συζητήσαμε με τον Πρόεδρο Κληρίδη τις εξελίξεις στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να συνεχισθεί αυτός ο διάλογος ο οποίος έχει αρχίσει. Και πιστεύουμε ότι όλες οι χώρες οι οποίες ενδιαφέρονται, πρέπει να βοηθήσουν σ' αυτό το διάλογο, γιατί είναι καιρός πια να επικρατήσει ειρήνη και σταθερότητα στην περιοχή.

Με την Κυπριακή πλευρά συμφωνήσαμε να παραμείνουμε σε διαρκή επαφή, να συντονίσουμε τις ενέργειές μας (είναι ήδη, βέβαια,

συντονισμένες), να συνεχίσουμε να προωθούμε από κοινού τις κοινές επιδιώξεις μας.

Τόσο κατά τους προσεχείς μήνες, όσο και κατά τους πρώτους μήνες του 1998, θα πραγματοποιήσουμε επισκέψεις σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να συζητήσουμε τα θέματα αυτά. Είναι γνωστό ότι θα επισκεφθώ το Παρίσι και το Λονδίνο στο τέλος του χρόνου και βεβαίως, κατά τις επισκέψεις μου αυτές, το θέμα της λύσης του Κυπριακού θα είναι ένα από τα κεντρικά θέματα που θα θέσω.

Η επίσκεψη αυτή του κ.Κληρίδη είναι μια από τις πολλές που έγιναν. Θα υπάρξουν και άλλες. Με τον Πρόεδρο Κληρίδη θα είμαστε και στο μέλλον σε συνεχή επαφή για την καλύτερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Δεν έχω πολλά να προσθέσω, στα όσα με πολλή σαφήνεια διετύπωσε ο κ.Πρωθυπουργός.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρωθυπουργό και την ελληνική κυβέρνηση για την υποστήριξη που δίδουν στην Κύπρο σε όλα τα βασικά θέματα, όπως είναι το θέμα της ενταξιακής μας πορείας, το θέμα της εξεύρεσης δίκαιης, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης, το θέμα της αποστρατικοποίησης, αλλά και ταυτόχρονα το θέμα της ενίσχυσης της αμυντικής ικανότητάς μας με το ενιαίο αμυντικό δόγμα.

Και θέλω να ευχαριστήσω τις Ένοπλες Δυνάμεις της Ελλάδας, ιδιαίτερα, αυτή τη στιγμή, την ελληνική αεροπορία για την εξαιρετική εμφάνισή της στους αιθέρες πάνω από την Κύπρο και πέριξ της Κύπρου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, πώς απαντάτε στις αιτιάσεις της Άγκυρας ότι η Ελλάδα και η Κύπρος είναι εκείνες που έχουν διακόψει το μορατόριουμ πτήσεων και κατά πόσο υπάρχει πιθανότητα να υπάρξει μια νέα συμφωνία για το μορατόριουμ;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Απ' ό,τι ξέρω, η Τουρκία δεν τήρησε τα όσα είχε συμφωνήσει. Και είμαστε διατεθειμένοι -η απόφαση ανήκει στην Κυπριακή Δημοκρατία, όταν η Κυπριακή Δημοκρατία πάρει τις όποιες αποφάσεις νομίζει σωστές σ' αυτό το θέμα- ασφαλώς και είμαστε διατεθειμένοι να ακολουθήσουμε αυτές τις αποφάσεις. Είναι αυτονόητο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, πώς απαντάτε στις χθεσινές δηλώσεις του κ.Χόλμπρουκ, ο οποίος χαρακτήρισε τις ασκήσεις σπατάλη χρημάτων;

Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Ο κ.Χόλμπρουκ μπορεί να το θεωρήσει ότι είναι σπατάλη χρημάτων. Ασφαλώς οι ασκήσεις αυτές προκαλούν δαπάνη δημόσιου χρήματος. Εφόσον, όμως, υπάρχει η τουρκική απειλή, εφόσον υπάρχουν οι 35 με 40 χιλιάδες τουρκικού στρατού στην Κύπρο, εφόσον μας απειλεί η τουρκική αεροπορία, όχι μόνο δεν θα σταματήσουμε τις ασκήσεις, αλλά θα συνεχίσουμε και τους εξοπλισμούς.

Έχουμε κάνει μια ξεκάθαρη πρόταση για αποστρατικοποίηση και έχουμε εισηγηθεί ότι θα μπορούμε να συζητήσουμε τα θέματα της ασφάλειας μέσα σ' ένα χρονοδιάγραμμα που να οδηγεί τελικά στην αποστρατικοποίηση και στον τερματισμό των εξοπλισμών. Αν η Τουρκία επιλέξει αυτή την οδό, τότε ασφαλώς θα σταματήσουμε και τις ασκήσεις και τους εξοπλισμούς. Αν, όμως, η Τουρκία εννοεί να παραμένει στην Κύπρο παράνομα με τεράστια στρατιωτική δύναμη, τότε είμαστε υποχρεωμένοι να λάβουμε υπ' όψιν τον κίνδυνο, την απειλή και θα συνεχίσουμε τους εξοπλισμούς μας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, τί θα αντιμετωπίσει σήμερα το απόγευμα ο κ.Μίλερ στο ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών;

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ: Ο κ.Μίλερ θα ενημερώσει το Υπουργείο Εξωτερικών για τις επαφές που είχε και ανάλογα με το τί θα πεί, θα πάρει τις κατάλληλες απαντήσεις.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρωθυπουργέ, τις δύο τελευταίες ημέρες είχαμε σωρεία παραβιάσεων του εθνικού εναέριου χώρου και του εναέριου χώρου της Κύπρου από αεροσκάφη της τουρκικής πολεμικής αεροπορίας, με αποκορύφωση την παρενόχληση του C-130 εν πτήσει προς Κύπρο, επί του οποίου επέβαινε ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας της Ελλάδας Άκης Τσοχατζόπουλος. Ποιές υπήρξαν οι ενέργειες από ελληνικής πλευράς; Έγινε κάποιο διάβημα από πλευράς Ελλάδος;

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Έγινε διάβημα από πλευράς της Ελλάδος στους πρέσβεις των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βεβαίως στην Τουρκία και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δηλώσατε χθές ότι αναμένετε ουσιαστικές εξελίξεις στο Κυπριακό. Τις εξελίξεις αυτές, τις αναμένετε πριν ή μετά τις προεδρικές εκλογές στην Κύπρο;

Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Ουσιαστικές εξελίξεις αναμένω μετά τις προεδρικές εκλογές.

Κ.ΣΗΜΙΤΗΣ-Γ.ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας.